

Κατασκευές της ελληνικής νεομεταναστευτικής ταυτότητας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Μαρίζα Γεωργιάλου

Εξαιτίας της τρέχουσας οικονομικής κρίσης, χιλιάδες Έλληνες/ίδες, νεαρής κυρίως ηλικίας, με πανεπιστημιακούς τίτλους και υψηλή ειδίκευση, επιλέγουν ή/και αναγκάζονται να μεταναστεύσουν, προκειμένου να ξεφύγουν από την ανεργία και να εργαστούν με αξιοπρεπείς μισθούς, σε εργασιακό περιβάλλον αντάξιο των φιλοδοξιών τους. Λόγω του υψηλού μορφωτικού επιπέδου του μετακινούμενου πληθυσμού, η επιστημονική μετανάστευση, ως μια μορφή νεομετανάστευσης, είναι ευρύτερα γνωστή με τον νεολογισμό *brain drain* (δηλ. διαρροή εγκεφάλων/ διαρροή επιστημονικού δυναμικού).

Εκκινώντας από μια κονστρουξιονιστική προσέγγιση της ταυτότητας και αντλώντας εργαλεία και θεωρητικές ιδέες από την ανάλυση λόγου και τη λογοκεντρική δικτυωμένη εθνογραφία (Androutsopoulos 2008), η παρούσα έρευνα επικεντρώνεται στους τρόπους με τους οποίους οι Έλληνες/ίδες νεομετανάστες/τριες κατασκευάζουν τις ταυτότητές τους και τοποθετούνται στον λόγο τους για τη διαρροή επιστημονικού δυναμικού στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (*social media*). Στα δεδομένα της έρευνας περιλαμβάνεται περιεχόμενο (όπως πληροφορίες προφίλ, ενημερώσεις κατάστασης – *status updates*, σχόλια, σύνδεσμοι βίντεο και άρθρων, φωτογραφίες) που έχουν αναρτήσει 7 επιλεγμένοι/ες, ύστερα από σκόπιμη δειγματοληψία, Έλληνες/ίδες νεομετανάστες/τριες στη Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο σε ιστολόγια (*blogs*), στο Facebook, το Twitter και το Instagram, ημιδομημένες συνεντεύξεις μαζί τους μέσω Skype καθώς και σημειώσεις πεδίου, οι οποίες έχουν προέλθει από συστηματική παρατήρηση του διαδικτυακού λόγου τους.

Διαπιστώνεται ότι οι νεομετανάστες/τριες αξιοποιούν, συχνά με ευρηματικούς τρόπους, τις προσφερόμενες δυνατότητες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης για να εκφράσουν απόψεις και συναισθήματα που σχετίζονται με τη μετανάστευσή τους και την κρίση στην Ελλάδα, να μοιραστούν προσωπικές εμπειρίες και να ενημερώσουν μελλοντικούς/ές μετανάστες/τριες. Έτσι, η νεομεταναστευτική τους ταυτότητα απαρτίζεται από πολλά συστατικά και επικαλυπτόμενα επίπεδα και έχει πολυμητιακό (*polymediated*: Madianou & Miller 2012) χαρακτήρα. Τέλος, ενδιαφέρον παρουσιάζει ότι, χάρη στη συνέργεια της ανάλυσης λόγου με την εθνογραφία, αναδεικνύονται ευρύτερες κοινωνικές, πολιτισμικές και ψυχολογικές προεκτάσεις της διαρροής επιστημονικού δυναμικού από την Ελλάδα, οι οποίες παραγκωνίζονται σε σχετικές οικονομικές και πολιτικές αναλύσεις του φαινομένου.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Androutsopoulos, J. (2008). Potentials and limitations of discourse-centred online ethnography. *Language@Internet*, 5. Ανακτήθηκε από: <http://www.languageatinternet.org/articles/2008/1610/androutsopoulos.pdf> (Τελευταία πρόσβαση 27/11/2018)
- Madianou, M. & Miller, D. (2012). *Migration and New Media: Transnational Families and Polymedia*. London: Routledge.